

Administrazio eta Kudeaketa Oinarriak
3. Kontabilitate Plan Orokorra. Enpresaren informazioa: *kontabilitate-betebeharrak*. Ondarearen osaera eta balorazioa. Urteko kontuak eta irudi fidela. Balantzearen elaborazioa eta galdu-irabazien kontua. Kontabilitate-liburuak. Kontabilitate-tresna informatikoak.
C. Enpresen barne-antolaketa: sailak eta beren funtzioak
1. Merkataritza-saila*. Marketin Mixeko politikak (produktua, prezioa, sustapena eta banaketa). Fakturazioa (deskontuak, garraioak, ontziak).
2. Hornikuntza-saila*. Plangintza, negoziazioa eta hornitzaileen aukeraketa. Salerosketaeragiketen dokumentazioaren formalizazioa (eskaerak, albaranak eta fakturak), baita ordainketa-bitartekoena ere (ordainagiriak, kanbio-letrak eta txekeak).
3. Giza baliabideen saila*. Plangintza, aukeraketa eta langileen kontratazioa. Talde arinen osaera eta funtzionamendua. Ordainketa- eta kontratazio-prozesuaren dokumentuak. Enpresetan berdintasun- eta inklusio-plan bat lantzearen beharren onarpena.
4. Inbertsio- eta finantza-saila*. Inbertsio-plana eta diruzaintzako aurrekontua egiteko prozedura. Finantzaketa-iturrien aukeraketa. Finantza-bitartekarien zeregina.
Merkataritza- eta ingurumen-bideragarritasuna uztartzeko konpromisoa.
D. Negozio-ideiaren garapenaren jendaurreko erakusketa
1. Negoziazio- eta komunikazio-teknikak*.
2. Proiektu edo ideia baten aurkezpen eraginkor eta laburraren garrantziaren balorazioa*. Metodologia: istorioen kontaketa (<i>storytelling</i>) eta igogailuko diskurtsoa (<i>elevator pitch</i>).

AHOZKO KOMUNIKAZIOA ATZERRIKO HIZKUNTZAN

Ahozko komunikazioak berebiziko garrantzia du, bai nortasuna eratzeko, bai besteekeko harremanetarako. Gaur egungo munduan, jendaurrean hitz egiteko eta eraginkortasunez komunikatzeko gaitasuna funtsezkoa da, ingurune pertsonalean ez ezik, esparru profesional eta akademikoan ere. Egoera formal batean hitz egiten irakasteak esan nahi du ikasleak alderdi linguistiko diskurtsiboak, erretorikoak, testuinguruarekin zerikusia dutenak eta hitzik gabeko alderdiak kontrolatzen ikasi behar duela. Beraz, ahozko komunikazio-kompetentziak harreman pertsonal, profesional eta sozialak errazten dituzenez, haren irakaskuntza/ikaskuntzak lehentasunezkoa izan behar du hezkuntza-esparruan; eta hala jasotzen du Europako Kontseiluak proposatutako Hizkuntzetarako Europako Erreferentzia Esparru Bateratuak (HEEEB), non zeregin garrantzitsua ematen baitzaio ahozko komunikaziorako kompetentziari.

Ahozko Komunikazioa Atzerriko Hizkuntzan 1. mailako jakintzagaiaren helburua ahozko komunikazio-kompetentzia eskuratzen sakontzea da, ahozko komunikazioa ahaleginik egin gabe egin dadin, eguneroko egoeretan zein egoera espezifikagoetan eta konplexuagoetan, gizartearen elkarreragiteko, eta ahozko testuak ulertzeko eta sortzeko. Baina hautazko jakintzagai honen zentzua ez da soilik Atzerriko Lehen Hizkuntza, eta Euskara eta Literatura eta Gaztelania eta Literatura jakintzagaiek markatutako ibilbidea osatzea; aitzitik, gero eta globalizatuagoa eta digitalagoa den gizarte batek markatutako oratoria modu berrietara hurbildu nahi ditu ikasleak, eta atzerriko hizkuntzako esparru publikoko ahozko komunikazioan zentratuko da. Era berean, eta hizkuntzen tratamendu integratua kontuan hartuta, jakintzagaiaren helburua ere izango da atzerriko hizkuntzan eskuratutako trebetasunak ikasleen hizkuntza-errepertorioko gainerako hizkuntzetara transferitzea, eta alderantziz.

Beraz, jakintzagai batez ere praktikoa da, eta helburua da ikasleak kompetente eta eraginkor izatea jendaurrean komunikatzeko. Horretarako, paper aktiboa eman beharko zaie ikasleei, eta, horretarako, eztabaidetan, mahai-inguruetan, solasaldietan, aurkezpenetan, diskurtsoetan eta abar parte hartuko dute. Ikasleek erraztasunez eta erregistro egokiz jardun beharko dute beren etorkizun akademiko eta profesionalera bideratutako hainbat egoeratan, hala nola gradu-amaierako edo master-amaierako proiektuen edo lanen defentsan, inaugurazio-hitzaldi laburren, txostenen edo komunikazioen aurkezpenetan, enpresaren barruan eta kanpoan, besteak beste.

Jakintzagai hau lagungarria da Batxilergoko funtsezko kompetentziak eskuratzeko, eta zuzenean parte hartzen du kompetentzia eleaniztunaren lorpenean. Izan ere, kompetentzia horrek ikaskuntzarako eta komunikaziorako hainbat hizkuntza era egoki eta eraginkorrean erabiltzea dakar. Kasu honetan, gizarte-elkarrekintzan eta planifikatutako ahozko testu espontaneoan ulermenean eta sorkuntzan zentratzen da. Kompetentzia eleaniztunak komunikazio-dimentsioa ez ezik, alderdi historikoak eta kulturartekoak ere barne hartzen ditu, eta atzerriko hizkuntzan ahozko komunikazio egokia izatearen garrantzia aitortzen du, esparru publikoko egoeretan hobeto moldatzeko bitarteko gisa. Halaber, jakintzagaiak pentsamendu kritikoa eta sortzailea garatzen laguntzen du, baita herritartasun digital aktibo, zibiko eta gogoetatsua gauzatzen ere. Informazioaren eta komunikazioaren teknologien erabilera segurua, etikoa, irauinkorra eta arduratsua sustatzen duten informazio-alfabetatzea eta alfabetatze mediatikoa dira jakintzagai honetan garrantzitsuak diren beste ikaskuntza-elementu batzuk. Hortaz, hizkuntza-komunikaziorako kompetentzia eta kompetentzia eleaniztuna lortzen ez ezik, Batxilergoa amaitzean funtsezko kompetentziak garatzen eta eskuratzen ere laguntzen du jakintzagai honek.

Ahozko Komunikazioa Atzerriko Hizkuntzan jakintzagaiaren kompetentzia espezifikoek atzerriko hizkuntzaren arloan landutako zenbait kompetentziarekiko sakontzea eta zabaltzea dakarte, arreta berezia jarriz ahozko komunikazioan eta elkarrekintzan; halaber, ikasleen erreperitorioetan eta esperientzietan oinarrituta garatuko dira. Lehenengo kompetentzia informazioa bilatzean zentratzen da, aurrerago informazio hori ezagutza berri bihurtzeko. Bigarren kompetentziak esparru publiko formalagoko ahozko testuak sortzea lantzen du, hala nola diskurtsoak, aurkezpenak, albisteak, bakarrizketak, podcast-en pasarteak, etab. Hirugarren eta laugarren kompetentziek elkarrekintza informala eta formala dituzte helburu; eta bosgarrenak prosodia du ardatz, ahozko ulermena eta adierazpena hobetzeko bitarteko gisa. Seigarren eta azken kompetentziak ahozko diskurtso-generoen konparazio kritikoa eta haien ezaugarrien transfergarritasuna norberaren hizkuntza erreperitorioko hizkuntzen artean lantzen ditu.

Jakintzagaiaren ebaluazio-irizpideek zehazten dute ikasleek erdietsitako kompetentzia espezifikoek lorpen-maila; beraz, horiekin lotuta aurkezten dira. Beren formulazioa kompetentziala den heinean, ikasleek eskuratu beharreko prozesua edo gaitasuna, aplikatzeko testuingurua edo modua eta prozesu edo gaitasun horren erabilera adieraziz planteatzen dira irizpideak. Ebaluazio-irizpideen nibelazioa Hizkuntzetarako Europako Erreferentzia Esparru Bateratuan (HEEEB) oinarrituta dago, irizpideak Batxilergoko etapako ikasleen heldutasunera eta garapen psikoebolutibora egokituta badaude ere.

Oinarrizko jakintzek jakintzagaiko kompetentzia espezifikoak eskuratzeko beharrezkoak diren ezagutzak (jakitea), trebetasunak (egiten jakitea) eta jarrerak (izaten jakitea) biltzen dituzte, eta irizpideen bitartez ikaskuntzak ebaluatzeko aukera errazten dute. Lau multzotan egituratzen dira. Ahozkoaren ulermen eta ekoizpenerako eta elkarrekintzarako hizkuntza-jarduerak garatzeko mugitu behar diren jakintzak biltzen ditu *Komunikazioa* multzoak. *Alfabetatze mediatikoa eta informazio-alfabetatzea* multzoak informazio egiazkoa eta egokia bilatzeko, hautatzeko eta kudeatzeko eta sarean presentzia eta ikusgarritasuna izateko beharrezko jakintzak biltzen ditu. Halaber, ulermenerako, produkzioarako eta koprodukzioarako tresna analogikoak eta digitalak eta horiek etikaz, segurtasunez eta kritikoki erabiltzeko beharrezko estrategiak biltzen ditu. *Eleaniztasuna eta ikaskuntzari buruzko gogoeta* multzoak hizkuntzen funtzionamenduari buruzko gogoeta egiteko gaitasunari lotutako jakintzak biltzen ditu, atzerriko hizkuntza ikasten eta ikasleen hizkuntza-erreperitorioa osatzen duten hizkuntzak hobetzen laguntzeko. Azkenik, *Kulturartekotasuna* multzoak atzerriko hizkuntzaren bidez komunikatutako kulturei buruzko jakintzak biltzen ditu. Halaber, atzerriko hizkuntza herrien artean komunikatu eta ulertzeko baliabidea eta parte-hartze sozialerako eta aberaste pertsonalerako tresna den heinean harekiko interes-jarrerak garatzera bideratutako jakintzak jasotzen ditu.

Ikasleak gai izango dira esparru desberdinen berezko komunikazio-egoeretan oinarrizko jakintza guztiak abian jartzeko gai izatea espero da. Ulertzeko eta sortzeko ahozko testuak ikasleek ezagutzen dituzten eguneroko gaiei buruzkoak izango dira, garrantzi pertsonalekoak edo interes publikokoak, eta Garapen Iraunkorrerako Helburuei (GIH) eta XXI. mendeko erronkei lotutako alderdiak jasoko dituzte.

HEEEB-n planteatzen den ekintzara bideratuta dagoen eta metodologia eklektikoen erabilera sustatzen duen ikuspegiari jarraikiz, curriculum honen kompetentzia-izaerak Ahozko komunikazioa atzerriko hizkuntzan jakintzagaiaren ikaskuntza, irakaskuntza eta ebaluazioa sendotzeko tresna digitalak erabiltzera

eta hizkuntzen tratamendu integratua kontuan hartuko duten eta ikasleen heldutasunera, zirkunstantzietara, beharretara eta interesetara egokituko diren diziplinarteko eta testuinguruan kokatutako zeregin esanguratsuak eta garrantzitsuak sortzera bultzatzen ditu irakasleak. Ikasleak beren ikasteko prozesuaren erantzuleak izango diren gizarte-eragile autonomotzat hartuko dira. Jakintzagai honetan, nazioz haraindiko kolaborazio-proiektuak txertatu beharko lirateke, aurreiritzirik gabeko Europako herritartasun demokratiko baten eraikuntza bultzatuko duten Europako programen esparruan.

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK

1. Hainbat iturritatik datorren informazioa gero eta modu autonomoagoan aurkitzea, hautatzea eta kontrastatzea, informazio horren fidagarritasuna eta egokitasuna irakurketa-helburuen arabera ebaluatuz eta manipulazio- eta desinformazio-arriskuak saihestuz; horretarako, jabetza intelektuala errespetatzen duen ikuspegi sortzaile, kritikoa eta pertsonala hartuz, informazio hori integratzeko eta komunikazio berri batean ezagutza bihurtzeko.

Informazioa eskuratzeak ez du berez ezagutza bermatzen; izatez, ezagutza ulertu behar da gizarte modernoaren printzipio egituratzaile gisa eta XXI. mendeko erronkei aurre egiteko funtsezko tresna gisa. Horregatik, ezinbestekoa da ikasleek informazioa ezagutza bihurtzeko gaitasunak eta trebetasunak eskuratzea, eta, horretarako, jakitea informazio hori noiz behar den, non bila daitekeen, nola kudea daitekeen eta nola ebaluatu eta komunikatu daitekeen, betiere ikuspuntu kritikoa eta pertsonaletik eta jarrera etiko, arduratsu eta errespetuzkoa erakutsiz jabetza intelektualeko lizentzia motekiko.

Ahalegindu behar da ikasleek —bakarka edo modu kooperatiboan— askotariko informazio-iturri fidagarriak eta seguruak kontsultatzea testuinguru sozial edo akademikoetan, eta euren hizkuntza-errepertorioko hainbat hizkuntzatan, betiere curriculumeko gaiei buruzko edo gaurkotasun sozial, zientifiko eta kultureko alderdi garrantzitsuei buruzko ikerketa-lanak edo -proiektuak egin ditzaten. Ikerketa-prozesu horiei gero eta modu autonomoagoan ekin behar zaie, jabetza intelektuala errespetatuz, eta plangintza-estrategiak eta eskuratutako ezagutza hedatzeko erabiltzen diren ekoizpen propioen aurkezpenean ezarritako konbentzioak ezagutzea eskatzen dute: epigrafeetan antolatzea; hitzordu-prozedurak, oharrak, bibliografia eta webgrafia.

Alde horretatik, ingurune digitalek garrantzi handia dute informazio-alfabetatzean, eta informazio ugari ematen dute berehala. Hala ere, manipulazioaren eta desinformazioaren arriskuak saihesteko, beharrezkoa izango da alfabetatze mediatikoa, ikasleei estrategiak emanez bilaketa aurreratuak eta eduki-edizio egokia egiteko. Hala, ikasgelan komunikabideen eta sare sozialen bidez zabaldutako gezurren eta *clickbaiten* (titular sentsazionalistak) gehiegizko erabilera aztertzea gomendatzen da. Era berean, ikasleek sarean eta identitate digitalean duten presentzia behar bezala kudeatzen ikasi beharko dute, beren pribatasuna, gainerakoena eta beren gailu digitalak babestuz.

Konpetentzia espezifikoa hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK2, HKK3, KD1, KD2, KD3, KD4, KPSII4, KPSII5.

2. Erabilera komuneko diskurtso-generoetako jatorrizko ahazko testuak, koherenteak eta kohesionatuak, sortzea, sormenez eta egokitasunez, elementu prosodikoak kontuan hartuz, eta plangintza, sintesia, konpentsazioa edo autozuzenketa bezalako estrategiak eta beldur eszenikoari aurre egiteko estrategiak erabiliz, esparru publikoko komunikazio-egoerei erantzuteko.

Ahozko ekoizpen formalari lotutako trebetasunak funtsezkoak izango dira ondorengo garapen akademiko eta profesionalerako. Horrela, jakintzagai honetan, arreta berezia jarriko zaie solaskideen artean distantzia soziala handiagoa den egoera publikoei. Egoera horietan, hizkuntza-erabilera landuagoak, erregistro formalak eta hitzik gabeko komunikazioarekin zerikusia duen guztiaren kontrol kontzientea behar dira.

Ahozko ekoizpen formalak genero diskurtsibo espezifikoaren gakoak ezagutzea eta ikasleei ikas egoerak proposatzea eskatzen du, ikasleentzat garrantzi pertsonaleko edo interes publikoko gaiak buruzko ahozko ekoizpenei aldizka aurre egin ahal izateko. Ekoizpen horiek Garapen Iraunkorreko Helburuekin (GIH) lotuta egongo dira, sormenez, koherentziaz eta egokitasunez, eta maiz erabiltzen diren zenbait hizkuntza-adierazpen dituen hizkuntza estandar batean.

Ekoizpen horrek etapa honetan aurkezpen formal sinple eta argia barne har dezake, hainbat formatu eta euskarritan, tamaina ertainekoa, ideiak adibideekin eta xehetasun egokiekin osatuko dituen. Aurkezpena alde aurretik ondo antolatuta egongo da, eta zuzentasun gramatikalarekin eta ahoskera, erritmo eta intonazio egokiarekin azalduko da, nahiz eta atzeritar batena dela argi egon. Halaber, komunikabideen esparruko —albistea eta erreportajea—, esparru akademikoko —diskurtsoak eta saiakerak—, umorearen esparruko —bakarrizketak edo txistek— eta sare sozialetako —Tweet bideoa, YouTubeko tutorialak edo podcast-eko pasarteak— diskurtso-generoak. Era berean, gai bati buruzko ikuspuntu edo arazoibide baten azalpen xehatua ere jaso dezake, hitzaldi, defentsa, aipamen edo saiakeren bidez, azalpen eta argudio garrantzitsuak emanez, kausei, ondorioei eta hipotesiei buruz espekulatuz, eta hainbat aukera ebaluatuz; hori guztia ikasleek esan nahi dutena eta esateko modua planifikatu ahal izateko hizkuntzaren gaineko kontrola erakutsiz.

Ahozko aurkezpenak elkarren osagarri diren lau alderdi menderatzea eskatzen du: hitzezko eta hitzik gabeko hizkuntza on bat praktikan jartzea (arreta berezia jarritzaz, zinesian eta proxemikan), auditorioaren arreta bereganatzeko; beldur eszenikoari aurre egiteko estrategiak; diskurtsoa memorizatze eta barnerratzeko teknikak, inprobisatzeko eta sortzaileak izateko gaitasuna barne hartzen dutenak; eta baliabide informatikoetan eta ikus-entzunezkoetan laguntza egokia eta orekatua ematea, beharrezkoak izanez gero.

Azkenik, informazioaren eta komunikazioaren teknologiek ahozko komunikazio multimodalerako (sinkronoa zein asinkronoa) formatu berriak ahalbidetzen dituzte, eta, era berean, ikasleek ahozko ekarpenak erregistratu ahal izatea errazten dute, testuinguru errealean heda daitezkeen eta ondoren aztertu, berrikusi eta ebalua daitezkeen (autoebaluazioa eta koebaluazioa).

Konpetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK1, HKK5, KE1, KE2, STEM4, KD2, KD3, KPSII5, EK3, KAKK3.1.

3. Beste pertsona batzuekin aktiboki elkarrengaitzatzen testuinguru informalean, jariozko eta zehaztasun nahikoarekin, modu espontaneoan eta ulergarrian, baliabide analogikoak eta digitalak erabiliz eta kortesia-arauak errespetatuz, enpatiaz, errespetuz eta eraginkortasunez jokatzeko, eta eguneroko komunikazio-egoeretan eta kulturarteko egoeretan elkar ulertzea sustatzeko.

Elkarrekintzak bi parte-hartzaile edo gehiago inplikatzeko diskurtso bat osatzeko garaian. Pertsonen arteko elkarrekintza hizkuntzaren jatorria dela uste da, eta Ahozko Komunikazioa Atzerriko Hizkuntzan jakintzagaitasun pertsonen arteko funtzioak, funtzio kooperatiboak eta transakzionalak biltzen ditu. Beste pertsona batzuekiko elkarrekintzan, honako hauek esku hartzen dute: hizkuntza-adeitasunak, netiketak, komunikazioaren hitzezko eta hitzik gabeko elementuek, eta ahozko genero dialogikoetarako eta multimodaletarako egokitzapenak. Elkarrekintza informalean bidez, ikasleentzat garrantzi pertsonala duten edo interes publikoa duten eguneroko egoerei erantzutea espero da; horrela, gertaerak kontatu ahal izango dira, eta esperientziak, nahiak eta helburuak deskribatu ahal izango dira, baita iritziak argudiatu edo planak eta ideiak hainbat formatu eta euskarritan azaldu ere.

Bat-bateko elkarrekintzek beren intereseko hainbat gairi buruzko nolabaiteko arintasuna, naturaltasuna eta zehaztasuna duten elkarrengaitzatzen informalean parte hartzea dakarte, parte hartzeko eta elkarrekintzari eusteko estrategiak eta esanahiak negoziatzeko estrategiak erabiliz. Elkarrekintza horiek kulturarteko egoeren testuinguruan koka daitezke.

Konpetentzia espezifiko hori funtsezkoa da ikaskuntzan, hizkuntzen arteko transferentziak egiteko, kooperazioan jarduteko, hitza eman eta hartzeko zein argibideak edo berrespena eskatzera bideratutako galderak egiteko estrategiak biltzen baititu. Elkarrekintza, gainera, ezinbesteko jarduerak da lan koo-

peratiboan, non ikasleek zubiak sortzeko gizarte-eragile gisa jarduten duten. Zereginak eta erantzukizunak ekitatez, eraginkortasunez, errespetuz eta enpatiaz banatzea eta onartzea helburu partekatuek lortzera bideratuta dago, eta mezuak ulertzen lagunduko duten bitartekotza-estrategiak behar ditu, adibidez, birformulazioa. Gainera, elkarrekin komunikatzeko eta batera lan egiteko gailu digitalek, tresnek, aplikazioek eta lineako zerbitzuek elkarrekintzarako aukerak ematen dituzte, eta, era berean, ikasleei aukera ematen diete hizkuntza-kortesia eta netiketa arautzen dituzten arauak eta printzipioak ikasteko eta aplikatzeko, baita beren nortasun digitala kudeatzeko ere; horrez gain, ikasleak herritar demokratiko, arduratsu, errespetuzko, seguru eta aktiboak izateko prestatzen dituzte.

Konpetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK5, KE1, KE2, KD3, KPSII3.1.

4. Aldez aurretik planifikatutako elkarrekintza formaletan asertiboki eta aktiboki parte hartzea, haiek erregulatu dituzten elkarrekintzako, esku-hartzerako eta kortesiarako arauak errespetatuz, esparru publikoko komunikazio-egoerei erantzuteko.

Elkarrekintza formalak ahozko ekoizpenarekin zein informazioaren bilaketa eta plangintzarekin zerikusia duten estrategiak praktikan jartzen ditu, baina, era berean, esanahia negoziatzeko estrategiak eskatzen ditu. Ez du lagunarteko hizkuntzarik onartzen, eta tonu kultua eta aseptikoa erabiltzea eskatzen du.

Jakintzagai honetan, esparru publikoko elkarrizketa-genero formalen —hala nola eztabaidak, solasaldiak eta tertuliak— berezko konbentzioen ezagutzan sakondu beharko da. Non ikasleak zenbait ideia eta argudio sortu eta ordenatu dituen, baina, aldi berean, solaskidearengandik lortutako informazioekin el-karreragin behar duen.

Elkarrekintzak interes publikoko eta gaurkotasuneko gaiak jorratu behar ditu, informazio orokorra eta zehatza eskainiz, adibide egokiak erabiliz, bere ikuspuntuak behar bezain argi defendatuz eta argudiatuz, besteen ekarpenen aurrean errespetuzko jarrera eta jarrera kritikoa erakutsiz, eta diskriminazio eta in-darkeria mota guztiak baztertuz. Horrela, komunikazio-praktikak bizikidetzaren demokratikoaren eta gataz-ken kudeaketa elkarrizketatuaren zerbitzura jarriko dituen herritartasuna sortzen lagunduko dugu.

Konpetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK5, KE1, KE2, KPSII3.1., KPSII4, HK1, HK3.

5. Ahoz ozen irakurtzea eta, batez ere, literaturaren arloko testuak antzeztea, modu adierazkor eta dramatizatuan, testuak dituzten sentimenduak eta pentsamenduak behar bezala adierazteko, norbe-raren eta entzuleen ulermena errazteko eta ahozko errespetuzko esku-hartzeetan bat-batekotasuna-ekin eta prosodiarekin lotutako berezko hizkuntza-trebetasunak hobetzeko.

Testuak modu adierazkorrean eta dramatizatuan irakurtzeak eta antzezteak esan nahi du beste pertso-na batzuek sortutako mezuen azken muinari balioa ematea, haien sentimenduak eta pentsamenduak edo pertsona horiek sortutako pertsonaiak nabarmenduz. Testuak birsortzeak (albisteak, publizitate-iragarkiak, antzezlanak, ipuinak, poemak, elkarrizketa-testuak...), ozen irakurtzeko ariketa honen eta haien antzezenaren bidez, informazioa ulertzen, barneratzen eta prozesatzen eta modu argi eta era-ginkorrean transmititzen laguntzen du, testuak biltzen dituen ñabardura guztiak jasoz, hartzaileei infor-mazio hori ulertzea ez ezik, gozatzea ere bermatzeko. Birsorkuntza hori hainbat euskarri eta formaturen bidez landu daiteke (albigestiak, podcastak, antzerki-emanaldiak, txotxongiloekin antzeztutako antzez-lanak...). Idatzizko testuan ahoskera oinarritzeko aukerak —zailtasun bereziko hitzak edo esaldi bereziki konplexuak praktikatzeko behin eta berriz irakur daitezkeenak— ikasleengan beharrezko konfiantza sortzen du adierazpen-irakurketa modu egokian egiteko, eta ahoskera, intonazioa, abiadura eta bat-ba-tekotasuna hobetzen lagunduko die aurrerago egingo dituzten ahozko esku-hartzeetan.

Adierazpenezko irakurketa dramatizatuaren eta testuen irudikapenaren bidez, ikasleek ahozko komunika-zio-prozesuan dauden hizkuntza-trebetasunak hobetzen dituzte. Irakaslearen lana da, moldaketaren bidez, irakurketarekin eta interpretazioarekin lan egitean ahozkototasunarekin lotzen diren elementuen garrantzia-

ri buruz hausnartzen laguntzea: puntuazio-zeinuen ahozko irudikapen zuzena; azentu prosodikoa; abiadura, erritmoa eta etenaldiak; ahotsaren modulazioa eta kontrola; ahoskera argia eta zehatza; perpaus mota desberdinen (galdetzaileak, harridurazkoak, deklaratioak...) adierazpenezko intonazioa; proxemikarekin eta zinesiarekin zerikusia duten hizkuntzaz kanpoko faktoreak, eta abar. Eta, era berean, ikaskuntza horiek kontuan hartuko dituzten bat-bateko eta errespetuzko beste ahozko jarduera batzuk sustatzea.

Konpetentzia espezifikoa hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: KE1, KD2, KAKK2, KAKK3.2, KAKK4.1, KAKK4.2.

6. Hizkuntza-errepertorio pertsonala mugiaraztea eta erabiltzea, hura osatzen duten hizkuntza eta barietate bakoitzeko ahozko diskurtso-generoen ezberdintasunei eta antzekotasunei buruzko gogoeta kritikoa eginez, eta norberaren estrategiak eta ezagutzak azalduz eta partekatuz, ahozko testuen ulermena eta sorkuntza hobetzeko.

Hizkuntza-errepertorioaren erabilera eta haren funtzionamenduari buruzko gogoeta hizkuntzak eskuratzeko ikuspegi eleaniztunari lotuta daude. Ikuspegi eleaniztunaren abiapuntua da ikasleek ezagutzen dituzten hizkuntzekin dituzten esperientziak hizkuntza berrien ikaskuntza zabaltzeko eta hobetzeko oinarria direla, eta hizkuntza-errepertorio eleaniztuna eta jakin-min eta sentsibilizazio kulturala garatzen eta aberasten laguntzen dietela.

Batxilergoko etapan, ezinbestekoa da ikasleek hizkuntzen funtzionamenduari buruzko gogoeta egitea eta beren errepertorio pertsonala osatzen duten hizkuntzak sistematikoki alderatzea, antzekotasunak eta ezberdintasunak aztertuz, komunikazio-egoerara egokitzen diren diskurtso koherenteak eta kohezionatuak sortzeko, eta hizkuntza horietan lortutako ezagutzak eta estrategiak zabaltzeko. Jakintzagai honen bidez ahozko diskurtso-generoen ezaugarrien ezberdintasunak eta antzekotasunak identifikatzen lagundu behar dugu. Hizkuntzei eta haien funtzionamenduari buruzko gogoeta kritikoak eta sistematikoak ikasleek hizkuntzen arteko erlazioak ulertzea dakar, eta hizkuntza- eta komunikazio-esparruan dituzten indarrak eta gabeziak identifikatzen laguntzen du. Ikasleak, gainera, ezagutza eta estrategia propioez jabetuko dira, eta esplizitu egingo dituzte, autoebaluaziorako, koebaluaziorako, autozuzenketarako estrategia eta tresnen bidez. Ildo horretan, ziurgabetasunari aurre egiteko eta autokonfiantzaren eta ekimenaren zentzua eta helburuak lortzean edo erabakiak hartzean beharrezkoa den jarraikitasuna garatzeko trebetasunak ere beharko dira.

Hizkuntza-errepertorioari buruzko eduki berriak eraikitzeke eta integratzeko, eta atzerriko hizkuntza ikasteko aurrerapenak eta zailtasunak erregistratu eta hausnartzeko gailu eta tresna analogikoak nahiz digitalak hautatu, konfiguratu eta aplikatzeak, haien hizkuntza-errepertorioa osatzen duten hizkuntza guztiak eskuratzeko eta hobetzea erraztu dezakete.

Konpetentzia espezifikoa hau irteera-profilaren irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: KE2, KD3, KPSII1.1, KPSII5.

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK

Ikasleek interesa duten norberaren eremu pertsonalari, publikoari, profesionalari edo hezkuntzakoari dagozkien gaiei buruzkoak izango dira testuak.

Ahozko Komunikazioa Atzerriko Hizkuntzan
1. konpetentzia espezifikoa
1.1. Testuen zentzu orokorra, funtsezko informazioa eta xehetasun garrantzitsuenak ulertzea, testuen asmoa eta iritziak, inplizituak zein esplizituak bereiztea eta esanahiak inferitu eta hitzik gabeko elementuak interpretatzea komunikazio-egoera bakoitzean estrategia eta ezagutza egokienak hautatu, antolatu eta aplikatuz.
1.2. Informazioa bilatu, hautatu eta kontrastatzea, baliozkotasun, kalitate, gaurkotasun eta fidagarritasuneko irizpideak aplikatuz, eta modu egokian eta seguruan gordetzea.

Ahozko Komunikazioa Atzerriko Hizkuntzan
1.3. Hainbat iturritatik datorren informazioa birformulazio- eta sintesi-estrategiak erabiliz integratzea, jabetza intelektuala errespetatuz eta baliabide analogiko eta digital egokienak hautatuz.
2. kompetentzia espezifiko
2.1. Aldez aurretik planifikatutako esparru publikoko diskurtso-generoetako testu argiak, koherenteak, zehatzak, ondo antolatutako eta solaskideari eta komunikazio-xedeari egokituak ahoz adieraztea, erraz eta eraginkortasunez komunikatzeko aukera emango dion jariakortasun-, zuzentasun-, ahoskera- eta intonazio-mailarekin, eta informatzeko eta argudiatzeko helburuarekin, ahozko baliabideak eta ahozkoak ez direnak erabiliz, eta hizkuntzaren erabilera eraginkorra eta etikoa eginez.
2.2. Gorputz-hizkuntza, espazioa eta presentzia eszenikoa komunikazio-kode gisa erabiltzea, publikoaren aurrean ematen den diskurtsoaren adierazkortasuna eta eraginkortasuna goraiatzeko.
2.3. Esparru publikoko ahozko testuak eta testu multimodalak planifikatzeko eta sortzeko ezagutzak eta estrategiak hautatzea, antolatzea eta aplikatzea, baita aurrez aurreko diskurtsoetan edo diskurtso birtualetan denbora kudeatzeko eta entzuleen arreta erakarri eta mantentzeko estrategiak ere; kasu bakoitzean egokitzeko gaitasuna erakutsiz, eta inprobisazioari eta bat-batekotasunari lekua utziz.
2.4. Norberaren eta besteren ahozko ekoizpenaren akatsak antzematea, ebaluazioaren eta autoebaluazioaren ohiko praktikatik abiatuta, horiek hobetzeko soluzioak proposatuz.
3. kompetentzia espezifiko
3.1. Elkarrizketa informaletan bat-batean parte hartzea, gai orokorrei, akademikoei, profesionali edo aisialdiari buruz hitz egitean arintasun, naturaltasun eta zehaztasun apur bat erakutsiz.
3.2. Kultura arteko egoeretan enpatiaz eta eraginkortasunez jardutea eta elkar ulertzea sustatzea, kultura partekatuaren eta iraukortasunarekin eta balio demokratikoekin konprometitutako herritarren garapena bultzatuz eta justifikatuz.
3.3. Komunikazioa hasi, jarraitu eta amaitzeko, hitza adeitasunez hartu eta emateko, norberaren ekarpena solaskideen ekarpena egokitzeko (haien erreakzioak hautemanez), argibideak eta azalpenak eskatu eta formulatzeko, arazoak birformulatu, konparatu eta egiaztatu, laburbildu, haietan lagundu, eztabaidatu eta konpontzeko eta egoera zailak eta haien identitate digitala kudeatzeko estrategia eta ezagutza egokiak eraginkortasunez, naturaltasunez eta ingurune desberdinetan hautatzea, antolatzea eta erabiltzea.
4. kompetentzia espezifiko
4.1. Informazio garrantzitsua identifikatzea, gaia zehaztuz eta parte-hartzaile bakoitzaren komunikazio-asmoa eta jarrera ezagutzuz, baita komunikazio-truke formalak (eztabaidak, batzarrak eta solasaldiak) arautzen dituzten forma- eta eduki-desberdintasunak ere.
4.2. Eztabaida, batzar eta solasaldietan adierazpenez eta aktiboki planifikatzea, parte hartzea eta kolaboratzea, horiek arautzen dituzten elkarrekintza, esku-hartze eta kortesiazko arauak errespetatuz, ideiak eta iritziak zehaztasunez adieraziz, modu sinesgarrian argudiatuz eta besteen iritziak errespetatuz.
5. kompetentzia espezifiko
5.1. Ahoskera, intonazio, ahotsaren modulazio eta erritmo egokiz adieraztea komunikabideetako eta literaturako testuak, irakurketa adierazkor eta dramatizatuaren eta haren antzezpenez bidez, irakurritakoarekiko enpatia eta sentsibilitatea erakutsiz.
5.2. Testuen irakurketa eta dramatizazioa hobetzeko oinarrizko estrategiak hautatu, antolatu eta erabiltzea, elementu produktiboki arreta berezia eskainiz.
6. kompetentzia espezifiko
6.1. Hainbat hizkuntza alderatzea eta antzekotasunak eta desberdintasunak kontrastatzea, hizkuntzen funtzionamenduari buruz sistematikoki gogoeta eginez eta haien arteko loturak ezarrituz.
6.2. Atzerriko hizkuntza ikasteko eta hizkuntza horretan ulertzeko eta ahoz komunikatzeko gaitasuna hobetzen lagunduko duten estrategiak eta ezagutzak ekimenez eta sormenez erabiltzea, beste solaskide batzuen eta euskarri analogiko eta digitalen laguntzarekin edo gabe.
6.3. Atzerriko hizkuntzaren ikaskuntzaren inguruko aurrerapenak eta zailtasunak erregistratzea eta haien buruzko gogoeta egitea, zailtasun horiek gainditzeko eta ikaskuntza indartzeko estrategiarik egokienak eta eraginkorrenak hautatuz, ikaskuntzaren beraren plangintza-estrategien eta plangintza-tresnen bidez (hala nola Hizkuntzen Portfolio Europarraren eta ikaskuntza-eguneroko baten bidez), aurrerapen eta zailtasun horiek esplizitu eginez eta partekatuz.

OINARRIZKO JAKINTZAK

Ahozko Komunikazioa Atzerriko Hizkuntzan
A. Komunikazioa.
Ahozko testuen eta multimodalen ulermena (aurea hartzea, egiaztapena, dedukzioa, zalantzen argitzea, ulertzeko arazo propioen identifikazioa eta abar), produkzioa eta koprodukzioa (informazioaren plangintza eta bilaketa, testua egitea, haren berrikuspina eta autozuzenketa) planifikatu, gauzatu, kontrolatu eta zuzentzeko estrategiak. *
Eguneroko egoeretan bitartekotza-jarduerak egitea ahalbidetzen duten ezagutzak, trebetasunak eta jarrerak.
Komunikazioaren esparruari eta testuinguruari egokitutako komunikazio-funtzioak: fenomenoak eta gertaerak deskribatu; jarraibideak eta aholkuak eman; emozioak adierazi; iritzia adierazi; argudioak adierazi; beste batzuen iritzia birformulatu, aurkeztu, laburtu. *
Testuinguru-ereduak eta diskurtso-generoak, ahozkoak eta multimodalak, ahozko testuak eta testu multimodalak ulertzeko, ekoizteko eta koproduzitzeko erabili ohi direnak, lexikoan eta egituretan aberatsak eta zabalak, pertsonen arteko (telefono bidezko solasaldiak, elkarrizketak), mundu profesionaleko, komunikabideetako eta publizitateko (iragarkiak, erreseinak, zutabeak, berria, elkarrizketa, erreportajea, solasaldia, eztabaida, podcast episodioa...), testu akademikoetako (mintzaldia, hitzaldia, entsegua...) sare sozialetako (bideo-tweet, YouTubeko tutorialak edo podcast-eko pasarteak), umoreko (bakarrizketak, txisteak) eta literaturako esparruetakoak.
Hizkuntza-unitateak eta unitate horiei lotutako esanahiak, hala nola honako hauen adierazpena: entitateak eta bere propietateak, kantitateak eta nolakotasuna, espazioa eta espazio-erlazioak, denbora eta denbora-erlazioak, baieztapena, ukapena, galdera eta harridura, erlazio logikoak. *
Ikasleentzat interesa duen denborari eta espazioari lotutako lexiko arrunta eta espezializatua; egoerak, ekitaldiak eta gertaerak; jarduerak, prozedurak eta prozesuak; harreman pertsonalak, sozialak, akademikoak eta profesionalak; hezkuntza, lana eta ekintzailtza; hizkuntza eta kulturarteko komunikazioa; zientzia eta teknologia; historia eta kultura; eta lexikoa aberasteko estrategiak (eratorpena, konposizioa, polisemia, sinonimia eta abar).
Soinu-, azentu-, erritmo- eta intonazio-patroiak eta patroi horiei lotutako esanahi eta asmo komunikatibo orokorrak. Oinarriko alfabeto fonetikoak. *
Proxemika eta Zinesia: espazio eszenikoa eta gorputz-hizkuntza. *
Konbentzio ortografikoak eta formatu, patroi eta elementu grafikoei lotutako esanahiak eta komunikazio asmoak.
Komunikazioa hasi, jarraitu eta amaitzeko, hitza hartu eta emateko, argibideak eta azalpenak eskatu eta emateko, birformulatu, konparatu eta kontrastatzeko, laburbildu eta parafraseatzeko, kolaborazioan aritzeko, esanahiak negoziatzeko edo ironia detektatzeko elkarrizketa-konbentzioak eta elkarrizketa-estategiak, formatu sinkronoan edo asinkronoan. *
Auditorioaren arretea eta onginahia bereganatzeko estrategiak. *
Entzute aktiboa, asertibitatea eta baliabideak gatazkak elkarrizketa bidez kudeatzeko eta konpontzeko.
Jendaurrean hitz egiteko kudeaketa emozionala: autokonfiantza, enpatia eta asertibitatea. Hazkunde pertsonala eta beldur eszenikoaren galera.
Oratoriak gizartea mugitzeko duen boterea eta gizartea guztion onerako tresna bihurtzeko beharra, ikuspegi etiko batetik.
B. Informazio-alfabetatzea eta alfabetatze mediatikoa.
Baliozko informazioa, kalitatekoa, egungoa eta fidagarria bilatu eta hautatzeko baliabide analogiko eta digitalak eta estrategia aurreratuak, eta edukiez arduratzea. *
Komunikabideen eta sare sozialen bidez zabaldutako gezurrak eta <i>clickbait</i> ak (titular sentsazionalistak) detektatzeko estrategiak. Manipulazioaren eta desinformazioaren arriskuak.
Kontsultatutako iturrien eta erabilitako edukien gaineko jabetza intelektuala eta egile-eskubideak: datu bibliografikoak tratatzeko tresnak eta plagioa saihesteko baliabideak. *
Ahozko ulermen, ekoizpen eta baterako ekoizpenerako, idatzizkorako eta multimodalerako tresna analogikoak eta digitalak; eta proiektuak atzerriko hizkuntzako hitzuneekin edo ikasleekin ikasi, komunikatu eta garatzeko hezkuntza-arloko elkarrekin, kolaborazio eta kooperazioko plataforma birtualak (ikasgela birtualak, bideokonferentziak, kolaborazio-tresna digitalak eta abar). *
Sarean ekintzak, presentzia eta ikusgaitasuna arduraz kudeatzeko eta herritartasun digital aktibo, zibiko eta gogoetsua gauzatzeko estrategiak.
C. Eleaniztasuna eta ikaskuntzari buruzko gogoeta.
Autokonfiantza, ekimena eta asertibitatea. Autozuzenketa- eta autoebaluazio-estategiak, atzerriko hizkuntzaren ikaskuntza autonomoan aurrera egiteko baliabide gisa. *

Ahozko Komunikazioa Atzerriko Hizkuntzan
Komunikazio-behar jakin bati eraginkortasunez eta autonomia, egokitasun, koherentzia, kohesio eta zuzentasun handiarekin erantzuteko eta atzerriko hizkuntzan eta norberaren hizkuntza-errepertorioko gainerako hizkuntzetan lortutako kompetentzia-mailaren ondoriozko mugak gainditzeko estrategiak eta teknikak. *
Ikasteko baliabideak, eta hizkuntza-unitateak identifikatu, antolatu, gogoan gorde, berreskuratu eta sormenez erabiltzeko estrategiak (lexikoa, morfosintaxia, soinu-patroiak eta abar), hizkuntza-errepertorio pertsonala osatzen duten hizkuntzen eta aldaeren konparaziotik abiatuz. Maileguak, kalkoak eta transferentzia negatiboak. *
Autoebaluazio, koebaluazio eta autozuzenketarako eta atzerriko hizkuntzaren ikaskuntzaren inguruko aurrerapenak eta zailtasunak erregistratzeko tresna analogikoak eta digitalak, indibidualak eta kooperatiboak. Hizkuntzen Porfolio Europarra (HPE). *
Komunikazioari, hizkuntzari, ikaskuntzari eta komunikatzeko eta ikasteko tresnei buruzko gogoeta egiteko eta gogoeta partekatzeko esamoldeak eta lexiko espezifikoa (metahizkuntza). *
Atzerriko hizkuntzaren eta ikasleen hizkuntza-errepertorioko beste hizkuntza batzuen elementuetatik abiatuta hizkuntzen arteko konparazio sistematikoa egiteko estrategiak: jatorria eta ahaidetasunak. *
Kooperazio-estrategia sinpleak eta konplexuak, eta talde-lanean esleitutako erantzukizun indibidualak bere gain hartzeko jarraibideak. *
D. Kulturartekotasuna.
Atzerriko hizkuntza herrien arteko komunikaziorako eta elkar ulertzeko baliabide gisa, beste kultura eta hizkuntza batzuetara hurbiltzeko bideratzaile gisa eta parte-hartze sozialerako eta aberaste pertsonalerako tresna gisa. *
Atzerriko hizkuntzako hitzuneekin edo ikasleekin hainbat baliabide erabiliz, ahoskera, erritmo eta intonazio egokiarekin, erabilera komuneko konbentzio ortografikoak eta sozialak errespetatuz eta testuen aurkezpena zainduz komunikazio-elkartrukeak egiteko eta atzerriko hizkuntzan hitz egiten den herrialdeetako kultura-informazioak ezagutzeko interesa eta ekimena. *
Atzerriko hizkuntzaren berezko kultura-ereduak.
Konbentzio sozialei, adetasun-arauei eta erregistroei lotutako alderdi soziokulturalak eta soziolinguistikoak; instituzioak, ohiturak eta errituak; balioak, arauak, sinesmenak eta jarrerak; estereotipoak eta tabuak; hitzik gabeko hizkuntza. *
Atzerriko hizkuntzak munduan dituen aldaerak.
Hitzzeko eta hitzik gabeko hizkuntzaren erabilera diskriminatzaileak prebenitu, detektatu eta baztertzeko eta haien aurrean jarduteko estrategiak. *
Literatura-testuaren eta irakurketaren balorazioa gozamen-iturri gisa, arte- eta kultura-adierazpenetarako hurbilketari eta hizkuntza-aberastasunari eta aberastasun pertsonalari begira.
Literatura-testuak eta komunikabideen berezko testuak dramatizatu, birsortu eta errezitatzeko estrategiak. *

ALJEBRA ETA KALKULUA

Matematika giza esparru eta jarduera guztietan agertzen da, eta horietan begirada zehatza, zorrotza eta koherentea eskaintzen dio errealitateari. Matematikaren curriculumak irteera-profila osatzen duten funtsezko kompetentzien garapena bultzatzen du, eta horiek eskuratzeak ikasleen garapen pertsonala, soziala, akademikoa eta lanekoa erraztuko du. 1. mailako Aljebra eta Kalkulua jakintzagaiak prestakuntza hori osatzea proposatzen du, arlo zientifiko-teknologikoko karrerei ekiteko, matematika-ezagutza sendotuz.

Jakintzagai honetan ez da goi-mailetako edukietan aurrera egitea proposatzen, baizik eta Zientzietako Matematika I jakintzagaiaren proposatzen diren ezagutzak finkatzea; izan ere, jakintzagai hori aurrerago emango den matematika eskuratzeko oinarria izango da. Bestela, irakasgai honek curriculumak lortu nahi duenaren eta ikasleek benetan bereganatzen dutenaren arteko desfasea arindu nahi du, jakintza-gaiari metodologia aktiboarekin eta baliabide teknologikoen erabilera biziarekin aurre eginez, problemak modu dinamiko eta aberastuan ebaztea bultzatzeko.

Ikasleek ezagutza eraikitzeko, errutinazko prozeduretan emandako denbora murriztu behar da, eta, aldiz, funtsezko kompetentzien garapena bultzatzen duten trebetasunei eskaintakoa handitu: ikertzea, aieruak formulatzea, argudiatzea, komunikatzea, esperimintatzea eta, bereziki, problemak ebaztea.